

ALGEMENE LEVERINGSVOORWAARDEN PMR PROJECTSTOFFERING BV

artikel 1. Definities en begrippen

PMR: de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid PMR Projectstofferijng BV, ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 24363904, gebruikster van deze algemene voorwaarden, gevestigd en zaakdoende aan de Dotterbloemstraat 5e, 3053 JV Rotterdam.

Klant: de wederpartij van PMR.

Overeenkomst: de overeenkomst tussen Klant en PMR waarop deze algemene voorwaarden van toepassing zijn.

Werk: het totaal van de overeengekomen werkzaamheden en/of leveringen van zaken.

Meer- en minderwerk: door de Klant gewenste toevoegingen aan dan wel verminderingen van het overeengekomen Werk die leiden tot bijbetaling boven of inhouding op de overeengekomen prijs.

Voorwaarden: deze algemene voorwaarden.

artikel 2. Toepasselijkheid Voorwaarden

1. De Voorwaarden zijn van toepassing op iedere aanbieding, offerte en Overeenkomst tussen PMR en een Klant waarop PMR deze Voorwaarden van toepassing heeft verklaard, voor zover van deze Voorwaarden niet door partijen uitdrukkelijk en schriftelijk is afgeweken. Het sluiten van een Overeenkomst met PMR houdt in dat Klant de toepasselijkheid van deze Voorwaarden onvoorwaardelijk accepteert.
2. De Voorwaarden zijn eveneens van toepassing op Overeenkomsten met PMR, voor de uitvoering waarvan door PMR derden dienen te worden betrokken.
3. Eventuele afwijkingen op de Voorwaarden zijn slechts geldig indien deze uitdrukkelijk schriftelijk zijn overeengekomen en gelden slechts ten aanzien van de specifieke Overeenkomst waarop de afwijkingen betrekking hebben.
4. Indien één of meerdere bepalingen in deze Voorwaarden op enig moment geheel of gedeeltelijk nietig zijn of vernietigd mochten worden, dan blijft het overige in deze Voorwaarden bepaalde volledig van toepassing. PMR en Klant zullen dan in overleg treden om nieuwe bepalingen ter vervanging van de nietige of vernietigde bepalingen overeen te komen, waarbij zoveel als mogelijk het doel en de strekking van de oorspronkelijke bepalingen in acht wordt genomen.
5. De toepasselijkheid van eventuele inkoop- of andere voorwaarden van Klant wordt uitdrukkelijk van de hand gewezen.
6. PMR behoudt zich het recht voor deze Voorwaarden te wijzigen of aan te vullen. Wijzigingen gelden ook ten aanzien van al gesloten Overeenkomsten met inachtneming van een termijn van dertig (30) dagen na bekendmaking van de wijziging per (elektronische) berichtgeving. Wijzigingen van ondergeschikt belang kunnen per direct worden doorgevoerd.
7. Indien Klant een voor hem negatieve wijziging in deze Voorwaarden conform voorgaand lid niet wil accepteren, dient hij voor de datum waarop de nieuwe Voorwaarden van kracht worden PMR hierover te informeren. PMR kan de wijziging in kwestie dan intrekken waarna deze voor Klant niet meer zal gelden. Indien PMR de wijziging niet wenst in te trekken, is Klant gerechtigd de Overeenkomst te beëindigen tegen deze datum of op de ontvangstdatum van de opzegging indien deze na de ingangsdatum van de wijziging is.
8. In het geval deze Voorwaarden en de Overeenkomst onderling strijdige bepalingen bevatten, gelden de in de Overeenkomst opgenomen voorwaarden.

artikel 3. Aanbod

1. De offertes en aanbiedingen die door PMR worden gedaan zijn vrijblijvend en herroepelijk.
2. Voor alle offertes en aanbiedingen geldt dat deze zijn gebaseerd op de door Klant verstrekte gegevens, tekeningen en dergelijke, tenzij nadrukkelijk anders vermeld.
3. Bij gebleken onjuistheid c.q. onvolledigheid daarvan kan Klant aan een (geaccepteerde) offerte of aanbieding geen rechten ten opzichte van PMR ontfen.
4. PMR kan niet aan haar offertes of aanbiedingen worden gehouden indien Klant redelijkerwijs kan begrijpen dat de offertes of aanbiedingen, dan wel een onderdeel daarvan, een kennelijke vergissing of verschrijving bevat.
5. Tenzij uitdrukkelijk vermeld omvat de aanbieding niet de verhuizing van meubilair, het afdekken van vloeren en de reparaties aan vloeren en wanden die voor uitvoering van de aangeboden werkzaamheden noodzakelijk of wenselijk zijn en eerst gedurende de uitvoering van de Overeenkomst zichtbaar worden. Indien de Klant wenst dat voornoemde additionele werkzaamheden worden uitgevoerd, is artikel 8 van toepassing.
6. Indien in de offerte het verwijderen van de vloerbedekking wordt aangeboden, dan is afvoer daarvan in de prijs inbegrepen. De afvoer van alle overige afvalstoffen, in het bijzonder asbesthoudende stoffen en stoffen die milieuschade of enig gezondheidsrisico kunnen opleveren, is in geen enkel geval in het aanbod inbegrepen.

7. Het aanbod is gebaseerd op de verklaring van de Klant, dat ondervloeren blijvend droog, vormvast en bezemschoon ter beschikking van PMR worden gesteld.
8. Tenzij anders vermeld gaat de aanbidding van PMR bij sloop altijd uit van 1 laag, niet asbesthoudende vloerbedekking.

artikel 4. Totstandkoming Overeenkomst

1. Een Overeenkomst komt eerst tot stand op het moment dat een door PMR gedane prijsopgave middels een schriftelijke of via e-mail gedane offerte door Klant schriftelijk of via email is aanvaard of bevestigd.
2. Indien de opdracht mondeling is verstrekt, dan wel indien prijsopgave nog niet is bevestigd, wordt de Overeenkomst geacht te zijn tot stand gekomen onder toepasselijkheid van deze Voorwaarden op het moment dat PMR op verzoek van Klant met de uitvoering van de Overeenkomst is gestart. Indien de Klant in dit geval niet binnen vijf (5) werkdagen na het verzoek reageert op de inhoud van de prijsopgave, dan wordt deze als geaccepteerd aangemerkt en zijn Klant en PMR aan de inhoud ervan gebonden.
3. Aanvullingen en wijzigingen van de Overeenkomst kunnen slechts en uitsluitend schriftelijk geschieden.

artikel 5. Uitvoering van de Overeenkomst

1. Indien en voor zover een goede uitvoering van de Overeenkomst dit vereist, heeft PMR het recht werkzaamheden te laten verrichten door hulppersonen en derden. Bij het inschakelen van derden zal PMR de nodige zorgvuldigheid in acht nemen.
2. Voor het geval de Klant de voor de uitvoering van de Overeenkomst door PMR nuttig, nodig of wenselijk geachte gegevens, niet tijdig of niet in overeenstemming met de afspraken ter beschikking van PMR stelt of op andere wijze niet aan zijn verplichtingen voldoet, heeft PMR het recht tot gehele of gedeeltelijke opschorting van de uitvoering van de Overeenkomst. Ook heeft PMR dan het recht om de daardoor ontstane kosten volgens haar gebruikelijke tarieven in rekening te brengen, een en ander onverminderd het recht van PMR tot uitoefening van enig ander wettelijk en/of overeengekomen recht.
3. Indien is overeengekomen dat de Overeenkomst in fasen zal worden uitgevoerd, kan PMR de uitvoering van die onderdelen die tot een volgende fase behoren opschorten totdat Klant de resultaten van de daaraan voorafgaande fase schriftelijk heeft goedgekeurd.
4. PMR zal de werkzaamheden uitvoeren op de locatie van Klant of een door Klant aangewezen locatie, tenzij schriftelijk anders overeengekomen. Klant draagt kosteloos zorg voor de door PMR in redelijkheid gewenste faciliteiten.

artikel 6. Verplichtingen van de Klant

1. De Klant stelt PMR in de gelegenheid het Werk te verrichten binnen de normale werktijden van PMR en onder condities die voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen en andere overheidsvoorschriften.
2. De Klant zorgt na voorafgaand overleg met PMR ervoor dat PMR tijdig over het door haar benodigde kan beschikken, zoals onder andere:
  - voldoende gelegenheid voor aanvoer, opslag en/of afvoer van bouwstoffen, materialen, afvalstoffen en werktuigen;
  - aansluitmogelijkheden voor elektrische machines, verlichting, verwarming, gas, perslucht, water en andere voor het Werk benodigde energie.
  - tekeningen van de ligging van kabels, buizen, en leidingen.
3. De benodigde elektriciteit, gas, en water, evenals de kosten van het afvoeren van afvalstoffen zijn voor rekening van Klant.
4. De Klant dient er voor te zorgen, dat de door anderen uit te voeren werkzaamheden en/of leveringen die niet tot het Werk behoren, zodanig en zo tijdig worden verricht, dat de uitvoering aan het Werk geen vertraging ondervindt.
5. De Klant stelt kosteloos bouwvoorzieningen, zoals goederen-, personen- en bouwliften, hijskranen, steigvoorzieningen alsmede een afgesloten ruimte, indien deze op of bij het Werk aanwezig zijn, te beschikking van PMR.
6. De ruimte waarin het Werk wordt verricht moet normaal verwarmd en verlicht zijn.
7. De Klant draagt zorg voor een ongestoord gebruik van de door Klant ter beschikking gestelde opslagruimte en zorgt als een goed bewaarder voor de zaken in de opslagruimte.
8. De Klant draagt het risico voor schade aan en verlies van materialen, onderdelen of gereedschappen die op het Werk door PMR zijn aangevoerd, indien en voor zover zij verantwoordelijk is voor de bewaking daarvan.
9. De Klant zorgt er voor, dat PMR tijdig beschikt over alle (technische) informatie, gegevens, beslissingen en wijzigingen die noodzakelijk zijn om PMR in staat te stellen de werkzaamheden conform de Overeenkomst te realiseren. De

- Klant is verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van deze informatie, gegevens, beslissingen en wijzigingen.
10. De Klant zorgt tijdig voor de kosteloze beschikking over en vrije toegang tot het terrein, het gebouw en de locatie waarop of waarin de Werkzaamheden moeten worden verricht.
  11. Het is de Klant niet toegestaan om PMR, haar personeel of hulppersonen aanwijzingen te geven die niet in verband staan met de Werkzaamheden of strijdig zijn met de aard van de Overeenkomst. De Klant dient de werkzaamheden van PMR zo weinig mogelijk te verstoren.

artikel 7. Levering, termijnen en risico

1. Alle door PMR genoemde of overeengekomen (leverings)termijnen en (oplever)data zijn naar beste weten vastgesteld op grond van de gegevens die hem bij het aangaan van de Overeenkomst bekend waren. Door PMR genoemde of tussen partijen overeengekomen tussentijdse (oplever)data, gelden steeds als streefdata, binden PMR niet en hebben steeds slechts een indicatief karakter.
2. De enkele overschrijding van een door PMR genoemde of tussen partijen overeengekomen al dan niet uiterste (leverings)termijn of (oplever)datum brengt PMR niet in verzuim.
3. Indien tijdens de uitvoering van de Overeenkomst blijkt dat het voor een behoorlijke uitvoering noodzakelijk is om de te verrichten Werkzaamheden te wijzigen of aan te vullen, zullen partijen tijdig en in onderling overleg de Overeenkomst dienovereenkomstig aanpassen.
4. Indien de Overeenkomst is gewijzigd of aangevuld, dan is PMR gerechtigd om daaraan eerst uitvoering te geven nadat partijen overeenstemming hebben over alle wijzigingen en/of aanvullingen, daaronder begrepen het te bepalen tijdstip van voltooiing van de Werkzaamheden, vergoeding en andere voorwaarden. Het niet of niet onmiddellijk uitvoeren van de gewijzigde Overeenkomst levert geen wanprestatie van PMR op en is voor Klant geen grond om de Overeenkomst op te zeggen of te ontbinden.
5. Mocht PMR onverhoopt niet in staat zijn binnen een overeengekomen fatale levertijd aan haar verplichtingen te voldoen, kan PMR alleen schriftelijk in gebreke worden gesteld, waarbij PMR een termijn van minimaal veertien (14) dagen gegund wordt om haar verplichtingen na te komen.
6. Overschrijding van de overeengekomen levertijd en/of uitvoeringsperiode geeft in geen geval recht op schadevergoeding, tenzij dit schriftelijk is overeengekomen.
7. Levering vindt plaats af magazijn PMR, het risico van de Zaak gaat over op het moment dat PMR deze ter beschikking stelt aan Klant.

artikel 8. Meerwerk- en minderwerk

1. Indien PMR op verzoek of met voorafgaande instemming van Klant Werkzaamheden of andere prestaties heeft verricht die buiten de inhoud of omvang van de overeengekomen werkzaamheden, zullen deze werkzaamheden of prestaties door Klant worden vergoed volgens de overeengekomen tarieven en bij gebreke daarvan volgens de gebruikelijke tarieven van PMR. PMR is niet verplicht aan een dergelijk verzoek te voldoen en hij kan verlangen dat daarvoor een afzonderlijke schriftelijke Overeenkomst wordt gesloten.
2. Minderwerk wordt verrekend op basis van de waarde van de prijsbepalende factoren die gold op het moment van het sluiten van de Overeenkomst.
3. Wijzigingen in de Overeenkomst dan wel de voorwaarden van uitvoering zullen schriftelijk worden overeengekomen. Het gemis van een schriftelijke opdracht laat de aanspraken van PMR en van Klant op verrekening van Meer- en Minderwerk onverlet.
4. Klant aanvaardt dat door Werkzaamheden of prestaties als bedoeld in dit artikel het overeengekomen of verwachte tijdstip van voltooiing van de dienstverlening en de wederzijdse verantwoordelijkheden van Klant en PMR kunnen worden beïnvloed. Het feit dat zich tijdens de uitvoering van de Overeenkomst (de vraag naar) meerwerk voordoet, is voor Klant nimmer grond voor opzegging of ontbinding van de Overeenkomst.

artikel 9. Oplevering van het Werk

1. Het Werk wordt als opgeleverd beschouwd:
  - a) wanneer PMR, schriftelijk of mondeling aan de Klant de voltooiing van het Werk heeft medegedeeld en de Klant het Werk heeft goedgekeurd;
  - b) na verloop van 8 (acht) dagen nadat PMR schriftelijk aan de Klant heeft medegedeeld dat het Werk voltooid is en de Klant heeft nagelaten het Werk binnen die termijn op te nemen;
  - c) bij ingebruikneming van (een gedeelte van) het Werk.

ALGEMENE LEVERINGSVOORWAARDEN PMR PROJECTSTOFFERING BV

2. Kleine gebreken welke eenvoudig in de hierna in lid 4 bedoelde termijn kunnen worden hersteld, zullen geen reden tot onthouding van de goedkeuring mogen zijn.
3. Bij onthouding van een goedkeuring van het Werk is de Klant verplicht hiervan schriftelijk mededeling te doen aan PMR onder opgave van reden hiervan.
4. PMR is gehouden de in lid 2 bedoelde kleine gebreken, alsmede de alsnog aan het Werk aan de dag getreden gebreken die binnen 30 (dertig) dagen na oplevering schriftelijk aan haar zijn medegedeeld, zo spoedig mogelijk te herstellen.
5. Na de in vorig lid genoemde termijn is PMR niet meer aansprakelijk voor de tekortkomingen aan het Werk, behalve indien het Werk een verborgen gebrek bevat en PMR daarvan binnen 6 (zes) weken na ontdekking mededeling is gedaan.
6. Het bepaalde in dit artikel is onverminderd het gestelde in artikel 13 met betrekking tot aansprakelijkheid.

artikel 10. Prijzen en termijnen

1. De vergoeding voor het Werk wordt vastgesteld aan de hand van een vast bedrag dan wel het uurtarief van PMR.
2. PMR is te allen tijde gerechtigd tot verhoging van de vergoeding zonder dat Klant in dat geval gerechtigd is om de Overeenkomst om die reden te ontbinden, indien de verhoging van de prijs voortvloeit uit een bevoegdheid of verplichting als gevolg van de wet- of regelgeving of haar oorzaak vindt in een stijging van bijv. lonen of op andere gronden die bij het aangaan van de Overeenkomst redelijkerwijs niet voorzienbaar waren.
3. Partijen kunnen overeenkomen dat betaling in termijnen gebeurt in evenredigheid met de voortgang van het Werk.

artikel 11. Betalingen

1. De betalingstermijn van iedere factuur is, tenzij anders overeengekomen, 30 (dertig) dagen na factuurdatum.
2. Indien de Klant in gebreke blijft in de tijdige en/of volledige betaling van een factuur, dan is de Klant van rechtswege in verzuim. De Klant is dan een rente verschuldigd van 1% per maand of een deel van een maand. De rente over het opeisbare bedrag zal worden berekend vanaf het moment dat de Klant in verzuim is tot het moment van voldoening van het volledig verschuldigde bedrag.
3. Indien de Klant in gebreke of in verzuim is in de (tijdige) nakoming van zijn verplichtingen, dan komen alle redelijke kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte voor rekening van de Klant. De buitengerechtigde kosten bedragen 15% van het openstaande bedrag met een minimum van € 75,00.

artikel 12. Duur en beëindiging Overeenkomsten

1. De Overeenkomst wordt aangegaan voor de duur van uitvoering van het Werk.
2. Indien Klant de Overeenkomst voortijdig geheel dan wel gedeeltelijk heeft opgezegd met wederzijdse instemming, heeft PMR recht op vergoeding van het aan haar zijde ontstane en aanmerkelijk te maken bezettingsverlies evenals van additionele kosten die zij redelijkerwijze heeft moeten maken tengevolge van de vroegtijdige beëindiging van de Overeenkomst. Dit tenzij er feiten dan wel omstandigheden aan de voortijdige beëindiging ten grondslag liggen die aan PMR zijn toe te rekenen.
3. Ingeval een van beide partijen in staat van faillissement geraakt, surseance van betaling aanvraagt of de bedrijfsvoering staakt, heeft de andere partij het recht de Overeenkomst zonder inachtneming van een opzegtermijn te beëindigen, een en ander onder voorbehoud van rechten
4. PMR is bevoegd de nakoming van de verplichtingen op te schorten of de Overeenkomst te ontbinden, indien:
  - Klant de verplichtingen uit de Overeenkomst niet, niet volledig of niet tijdig nakomt;
  - na het sluiten van de Overeenkomst PMR ter kennis gekomen omstandigheden goede grond geven te vrezen dat Klant de verplichtingen niet zal nakomen;
  - indien de Klant bij het sluiten van de Overeenkomst verzocht is om zekerheid te stellen voor de voldoening van zijn verplichtingen uit de Overeenkomst en deze zekerheid uitblijft of onvoldoende is;
  - indien door de vertraging aan de zijde van Klant niet langer van PMR kan worden gevergd dat zij de Overeenkomst tegen de oorspronkelijk overeengekomen condities zal nakomen.
5. Indien de Overeenkomst wordt ontbonden zijn de vorderingen van PMR op Klant onmiddellijk opeisbaar.

artikel 13. Aansprakelijkheid

1. PMR is tegenover Klant slechts aansprakelijk voor schade welke het rechtstreekse gevolg is van een aan PMR toe te rekenen tekortkoming in de nakoming van de Overeenkomst.

2. De totale aansprakelijkheid van PMR wegens een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de Overeenkomst is beperkt tot de uitkering die in het desbetreffende geval plaatsvindt op grond van haar beroeps- of bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering, vermeerderd met het eigen risico onder die verzekering.
3. Indien op grond van de beroeps- of bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering geen dekking wordt verleend, is iedere aansprakelijkheid beperkt tot vergoeding van directe schade tot maximaal het bedrag van de voor die Overeenkomst bedongen prijs (exclusief BTW) met een maximum van € 10.000,00 (tienduizend Euro).
4. Voornoemde limiteringen van aansprakelijkheid zijn niet van toepassing indien er sprake is van grove schuld of opzet door leidinggevend van PMR.
5. PMR is indien er sprake is van aansprakelijkheid, uitsluitend aansprakelijk voor directe schade. Tot directe materiële schade behoren in geen geval: gevolgschade, bedrijfsschade, productieverlies, omzet- of winstderiving of waardevermindering of verlies van producten evenmin als bedragen die in de uitvoeringskosten zouden zijn begrepen als de Werkzaamheden van de aanvang af goed zouden zijn uitgevoerd.
6. In geval PMR diensten verleent, zoals het geven van adviezen, geldt dat daardoor geen aansprakelijkheid jegens de Klant en/of derden door PMR wordt aanvaard. De Klant vrijwaart PMR voor alle aanspraken, welke derden in verband met hiervoor genoemde adviezen tegen PMR mochten instellen.
7. Ook voor het niet geven van adviezen in gevallen waarin de Klant meent dat wel geadviseerd had moeten worden, is PMR op geen enkele wijze aansprakelijk.
8. PMR is niet aansprakelijk voor schade aan door of namens Klant aangeleverd materiaal ten gevolge van een niet deugdelijk uitgevoerde bewerking.
9. Na verloop van twaalf (12) maanden te rekenen vanaf de dag waarop de Overeenkomst door voltooiing of opzegging is geëindigd, vervalt ieder recht van Klant tegenover PMR ter zake schade ontstaan door eventuele tekortkomingen en/of tekortkomingen van PMR bij de uitvoering van de Overeenkomst.

artikel 14. Overmacht

1. Onder overmacht met betrekking tot de Overeenkomst wordt verstaan al wat op dat gebied in wet en jurisprudentie wordt begrepen.
2. Tot die omstandigheid wordt in elk geval tevens maar niet uitsluitend gerekend: van overheidswege opgelegde verplichtingen die consequenties hebben voor het verstrekken van de dienstverlening door middel van internet, storingen in systemen die deel uit maken van het internet, storingen in de telecommunicatie, infrastructuur, computerinbraak en uitval van elektriciteitsvoorzieningen maar ook het niet voldoen door leveranciers van PMR aan hun verplichtingen, transportmoeilijkheden, brand, stakingen of werkonderbrekingen, verlies van de te verwerken onderdelen, import- of handelsverboden.
3. PMR kan gedurende de periode dat de overmacht voortduurt de verplichtingen uit de Overeenkomst opschorten. Indien deze periode langer duurt dan 2 (twee) maanden, dan is ieder der partijen gerechtigd de Overeenkomst te ontbinden, zonder verplichting tot vergoeding van schade aan de andere partij.
4. Voor zover PMR ten tijde van het intreden van overmacht haar verplichtingen uit de Overeenkomst al gedeeltelijk is nagekomen of deze zal kunnen nakomen, en aan het nagekomen respectievelijk na te komen gedeelte zelfstandige waarde toekomt, is PMR gerechtigd om het al nagekomen respectievelijk na te komen gedeelte apart te factureren. De Klant is gehouden deze factuur te voldoen als ware er sprake van een afzonderlijke overeenkomst.

artikel 15. Vrijwaring

1. De Klant vrijwaart PMR voor eventuele aanspraken van derden, die in verband met de uitvoering van de Overeenkomst schade lijden en waarvan de oorzaak aan andere dan aan PMR toerekenbaar is.
2. Indien PMR uit dien hoofde door derden mocht worden aangesproken, dan is de Klant gehouden PMR zowel buiten als in rechte bij te staan en direct al die maatregelen te nemen die van hem in dat geval verwacht mag worden.
3. Mocht de Klant in gebreke blijven in het nemen van adequate maatregelen, dan is PMR, zonder ingebrekestelling, gerechtigd zelf daartoe over te gaan. Alle kosten en schade aan de zijde van PMR en derden daardoor ontstaan, komen integraal voor rekening en risico van de Klant.

artikel 16. Klachten

1. Iedere klacht ter zake van onvolledige of onjuiste levering dient direct, maar uiterlijk binnen 5 (vijf) dagen na op) levering, duidelijk omschreven en gemotiveerd schriftelijk te worden kenbaar gemaakt aan PMR. Klachten met betrekking tot eigenschappen van geleverde zaken kunnen, eveneens duidelijk omschreven, gemotiveerd en schriftelijk worden ingediend binnen 5 (vijf) dagen na ontdekking. Bij het indienen van de klacht verstrekt de Klant een monster van de zaak met betrekking waartoe de klacht is ontstaan.
2. De verplichtingen van PMR bij tekortkomingen ten aanzien van de Overeenkomst is beperkt tot het vervangen of vergoeden van de door hem geleverde zaken.
3. Indien opslag volgens afspraak tussen partijen door de Klant wordt verzorgd en daarbij ondeskundige en/of foutieve behandeling of opslag van het geleverde plaatsvindt, doet dat elke verplichting tot vervangen of vergoeding door PMR vervallen. Onder foutieve behandeling of opslag wordt onder meer, maar niet uitsluitend, begrepen opslag in ruimten welke kouder zijn dan 5°C of warmer dan 40°C.
4. Het indienen van een klacht ontslaat de Klant niet van haar verplichtingen jegens PMR, noch komt de Klant het recht toe deze verplichtingen op te schorten.
5. Een klacht is niet onvankelijk, indien de Klant tot verwerking of levering aan derde is overgegaan, terwijl het beweerdelijk gebrek aan de Klant bekend was of bekend behoorde te zijn. Een gebrek wordt geacht bij de Klant bekend te zijn, indien het gebrek door eenvoudige controle is waar te nemen.
6. Het bepaalde in dit artikel is onverminderd het gestelde in artikel 13 met betrekking tot aansprakelijkheid.

artikel 17. Eigendomsvoorbehoud en retentierecht

1. Alle in het kader van de Overeenkomst door PMR tot stand gebrachte of geleverde zaken blijven eigendom van PMR, totdat de door Klant verschuldigde bedragen geheel zijn voldaan.
2. Nadat PMR haar eigendomsvoorbehoud heeft ingeroepen, mag zij de geleverde zaken terug halen. Klant staet PMR toe de plaats te betreden waar deze zaken zich bevinden.
3. Als PMR geen beroep kan doen op haar eigendomsvoorbehoud omdat de geleverde zaken zijn vermengd, vervormd of nagetrokken, is Klant verplicht de nieuw gevormde zaken aan PMR te verpanden.

artikel 18. Intellectueel eigendom

1. Indien de Klant van PMR zaken zoals tekeningen, modellen en dergelijke ontvangt ten behoeve van diens werkzaamheden, is de Klant volledig aansprakelijk voor het juist behandelen, bewaren en opslaan daarvan.
2. PMR behoudt zich nadrukkelijk het auteursrecht en alle andere intellectuele rechten voor, ter zake van door hem verstrekte tekeningen, berekeningen, modellen, ontwerpen e.d. Deze rechten blijven aan PMR toebehoren, ook al zijn daarvoor kosten in rekening gebracht. Overdracht aan PMR toebehorende intellectuele rechten kan slechts plaatsvinden via een notariële akte.
3. Vermelde werken zullen zonder schriftelijke toestemming van PMR noch gekopieerd, noch aan derden ter hand mogen worden gesteld, ter inzage mogen worden gegeven of bekend gemaakt mogen worden. Alle zaken dienen op eerste aanmaning aan PMR te worden geretourneerd.
4. Bij niet nakoming van het in dit artikel bepaalde, zal de Klant een boete van € 15.000,00 (vijftienduizend euro) per overtreding verbeuren, opeisbaar zonder dat ingebrekestelling vereist is. Dit onverminderd het recht van PMR om vergoeding van de daadwerkelijke schade te vorderen.

artikel 19. Toepasselijk recht en Voorwaarden

1. Op alle Overeenkomsten tussen Klant en PMR is uitsluitend het Nederlands recht van toepassing. De eventuele toepasselijkheid van het Weens Koopverdrag wordt uitgesloten.
2. Alle geschillen verband houdende met of voortvloeiende uit de uitleg en/of nakoming van de Overeenkomst worden, met uitzondering van de geschillen die tot uitsluitende bevoegdheid van de kantontrechter behoren, beslecht door de Rechtbank te Rotterdam.
3. Partijen kunnen een andere vorm van geschillenbeslechting zoals arbitrage of mediation overeenkomen.
4. Deze Voorwaarden zijn gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24363904 en zullen door PMR op verzoek kosteloos worden toegezonden.
5. Van toepassing is steeds de laatst gedeponeerde versie c.q. de versie zoals die gold ten tijde van het tot stand komen van de rechtsbetrekking met PMR.
6. De Nederlandse tekst van deze Voorwaarden is steeds bepalend voor de uitleg daarvan.